

Vooruitzine

Magazine van de Groene Kennis Coöperatie: een blik op 2011 - 2015

**Zaaien om
te oogsten...**

Doe mee met de GKC!

Kijk op www.magazine.gkc.nl

Kennis maken in
programma's en projecten

Interactie tussen onderwijs
en praktijk versterken

Studenten denken in mogelijkheden

De interactie tussen onderwijs en praktijk versterken

De plantaardige productie en handel is van groot belang voor de Nederlandse economie. Op mondiaal niveau neemt de sector een belangrijke positie in. Om die positie te versterken investeert de sector in kennis en innovatie. De overheid heeft daarom 'Agro & Food' en 'Tuinbouw & Uitgangsmaterialen' als twee van de negen topsectoren van de Nederlandse economie aangewezen. Deze worden extra gestimuleerd om de Nederlandse economie te versterken.

Programma Productie en Handel – Plant

Afstand te groot

Om de positie van de groene topsectoren te versterken is het belangrijk dat er voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten beschikbaar zijn. Het onderwijs lijkt niet aan de vraag van de arbeidsmarkt te kunnen voldoen. Al jaren is het aantal leerlingen en studenten in opleidingen voor deze twee topsectoren daarvoor onvoldoende. "Een belangrijke oorzaak is dat de afstand tussen onderwijs, ondernemers en kennisinstellingen te groot is", vindt Jan-willem Donkers, programmaleider Productie en Handel - Plant. Donkers wil de afstand tussen onderwijs, kennisinstellingen en bedrijfsleven verkleinen door meer interactie. "We moeten de dialoog aangaan."

Hoge kwaliteit

Het programma Productie en Handel - Plant van de Groene Kennis Coöperatie (GKC) wil bijdragen aan de ontwikkeling van de sector door middel van actueel en interactief onderwijs van hoge kwaliteit. Het onderwijs moet aantrekkelijk zijn voor jongeren, de kwaliteit van vorm en inhoud moet goed zijn en het onderwijs moet meer samenwerken met de praktijk.

Netwerken

Om de interactie tussen onderwijs en praktijk te versterken zoekt het programma verbinding met bestaande netwerken. Jan-willem Donkers heeft daarom bij de samenstelling van zijn programmateam sterk gelet op externe banden. Programmateamleden hebben bijvoorbeeld directe betrokkenheid bij bestaande initiatieven als de Bollenacademie, het programma Precisielandbouw van het bedrijfsleven en het ministerie van EL&I of het Platform Uitgangsmaterialen van deze topsector.

Een plaats waar interactie goed tot uiting komt, vindt Donkers, is Greenport Campus. "Het is de plek waar vraag en aanbod van Westland-Oostland-Barendrecht en de Duin- en Bollenstreek op het gebied van kennis bij elkaar komen." Donkers, tevens projectleider van Greenport Campus, legt uit dat de Campus een samenwerkingsverband is van diverse kennisinstellingen. Om de innovatiekracht van de sector te vergroten is het nodig dat nieuwe kennis doorstroomt naar het onderwijs en de mensen die in de sector werken. Er zijn meer manieren waarop samenwerking plaatsvindt. Zo wordt in de kop van Noord-Holland door Clusius College en CAH Dronten samen met het bedrijfsleven gewerkt aan een nieuwe mbo+-opleiding Zaadveredeling en bouwt GreenQ Horticultural Expertise Group met onderwijsinstellingen in Bleiswijk een Horticultural Experience Centre. In kassen kunnen leerlingen zelf experimenteren met groeiomstandigheden. Ze beheren een hele teelt. Donkers wil dat er op veel meer plekken netwerken ontstaan, zowel in de akkerbouw als in de tuinbouw. In die netwerken moeten onderwijs en bedrijfsleven elkaar kunnen vinden in gemeenschappelijke opleidingsbehoeften en snel kennis kunnen mobiliseren in bijvoorbeeld Centres of Expertise of Centra voor Innovatief Vakmanschap. "Onderwijs en bedrijfsleven zullen samen vorm geven aan leven-lang-leren", denkt Donkers.

De interactie tussen onderwijs en praktijk versterken

Aan het woord

Fokke Buwalda, onderzoeker Wageningen UR Glastuinbouw

“Samenwerking is essentieel om pareltjes uit het onderzoek te ontsluiten”

“Pareltjes uit het onderzoek blijven vaak te lang op de plank liggen”, zegt Fokke Buwalda. “Met de applicaties die we ontwikkelen, zoals het groeimodel voor Freesia, zien we hoe we kennis kunnen ontsluiten op de werkvloer.” Dit groeimodel is een simpel en compact model, vertelt hij. Als telers ermee werken, krijgen ze een ‘aha-erlebnis’: “Oh, zit het zo? Zo verkennen ze de samenhang van processen in een teelt.”

Maar het is niet eenvoudig om de groeimodellen zo te ontwerpen dat telers er snel mee kunnen werken. Daarvoor is samenwerking met dienstverlenende bedrijven en adviesorganisaties essentieel. Die zien de noodzaak in, zegt Buwalda. “Steeds vaker zoeken zij de samenwerking met ons. Zij kunnen zorgen dat de modellen gebruiksvriendelijker worden.”

De meeste voorlichters en telers zijn gewend te denken in afzonderlijke teeltprocessen. “Voor het nieuwe telen moet je van de geijkte paden af. Zonder inzicht in samenhang tussen processen en factoren krijg je vanzelf starheid.” Dat inzicht komt er niet vanzelf, denkt Buwalda: “Telers, adviseurs, docenten en leerlingen van de groene scholen moeten daar samen mee aan de slag. Mist een partij de boot, dan wordt de ontwikkeling moeizamer.”

In samenwerking met CITAVERDE College heeft Buwalda een groeimodel beschikbaar gemaakt als webapplicatie in ‘de Virtuele Kas’. Mbo-leerlingen die het model testten, werden enthousiast. “Leerlingen van nu zijn van de internetgeneratie die gewend is dingen zelf uit te zoeken. Dit is een manier van leren die hen aanspreekt, je ziet dat ze actief worden”, zegt Buwalda. Leerlingen pakken het soms sneller op dan hun docenten die er ook mee moeten leren omgaan. Soms zie je dat docenten er via leerbedrijven mee in aanraking komen: ‘Zou dit niet wat voor het onderwijs zijn?’

Langzamerhand zie je een rolverdeling ontstaan waarin onderzoek, bedrijfsleven en onderwijs samenwerken. “Elke samenwerkingspartner vormt een schakel in de keten. Die samenwerking is essentieel.”

Aan het woord

Jacco Vooijs, innovatiemanager bij FresQ, een afzetorganisatie van tuinbouwproducten in het Westland

“Vorbereiding op internationale markt begint in het onderwijs”

“We vinden het belangrijk om met het onderwijs samen te werken aan internationalisering van de opleidingen”, aldus Jacco Vooijs. Hij is met Hans Ligtenberg van Hogeschool Inholland en Arnoud Cremers van Lentiz Onderwijsgroep betrokken bij het te starten project ‘Dutch Horticulture goes International.’ In dat project willen de onderwijsinstellingen de opleidingen beter toespitsen op de tuinbouwsector die steeds vaker in een internationale context opereert. Nederlandse ondernemers zetten elders op de wereld bedrijven op: in Engeland, China of Oost-Europa bijvoorbeeld. Om als Nederlandse sector grip te houden op de markt is een internationale oriëntatie essentieel. Ook de onderwijsinstellingen zien de noodzaak ervan in. Ze hebben diverse bedrijven gevraagd mee te denken over de aanpassing van het onderwijs.

Vooijs is al langer met het onderwijs in gesprek over de inhoud van de opleidingen. “We zien de noodzaak om in te spelen op deze en andere ontwikkelingen, maar dat kunnen we niet zonder samenwerking met het onderwijs. Wil je jonge ondernemers voorbereiden op ontwikkelingen in de sector, dan moet je in het onderwijs beginnen.”

Achtergrondinformatie

Programma Productie en Handel Plant: www.gkc.nl > programma's > Productie en Handel – Plant

Mede mogelijk gemaakt door Subsidie Regeling Kennisverspreiding en innovatie groen onderwijs (Kigo) (Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie)

Contact

Jan-willem Donkers
T 0317 480076
E Jan-willem.donkers@wur.nl

Meer informatie

Groeimodellen in de Tuinbouw, presentatie GKC Tuinbouw Kennisdag 22 november 2011: <http://edepot.wur.nl/193122>

Groeimodel Freesia: www.glastuinbouw.wur.nl > Onderzoeksthema's > Kwaliteit gewas en product > Gewasmodellering

Greenport Campus: www.greenportcampus.nl

Horticulture Experience Center GreenQ: <http://greenq.nl>